

Sygn. akt III Ca 213/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2017r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Białka

Sędzia SO Katarzyna Kwilosz – Babiś

Sędzia SR del. Przemysław Mościcki (sprawozdawca)

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2017r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa R. T.

przeciwko A. C., F. C., R. K., A. Ż., S. Ż., J. Ż., M. D., A. B., M. M. (1) i J. S.

o nakazanie wykonania czynności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zakopanem

z dnia 6 marca 2017 r., sygn. akt I C 630/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) pkt II nadaje brzmienie: „zakazuje pozwanym A. C., F. C., R. K., A. Ż., J. Ż., M. D., M. M. (1) i J. S. przechodzenia i przejeżdżania po położonej w N. działce ewidencyjnej nr (...) objętej KW (...), z tym że zakaz ten zacznie obowiązywać od 1 czerwca 2018r.”,

b) pkt V nadaje brzmienie: „zasądza od pozwanych A. C., F. C., R. K., A. Ż., J. Ż., M. D., M. M. (1) i J. S. solidarnie na rzecz powoda kwotę 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów procesu ustalając, że zobowiązanie to jest solidarne do wymienionej kwoty ze zobowiązaniem A. B. wynikającym z pkt IV wyroku”;

2. umarza postępowanie apelacyjne w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanych A. C., F. C., R. K., A. Ż., J. Ż., M. D., M. M. (1) i J. S. na rzecz powoda kwotę 242,16 zł (dwieście czterdzieści dwa złote 16/100) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

(...)

Sygn. akt III Ca 213/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 marca 2017 roku Sąd Rejonowy w Zakopanem zakazał pozwanej A. B. przechodzenia i przejeżdżania po położonej w N. działce ewid. nr (...), objętej KW nr (...) Sądu Rejonowego w Zakopanem (pkt I wyroku), oddalił powództwo wobec pozwanych A. C., F. C., R. K., A. Ż., J. Ż., M. D., M. M. (1), J. S. (pkt II wyroku), umorzył postępowanie wobec S. Ż. (pkt III wyroku), zasądził od pozwanej A. B. na rzecz powoda R. T. kwotę 150 zł (tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt IV wyroku), zasądził od powoda R. T. na rzecz A. Ż. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego (pkt V wyroku).

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że powód R. T. jest właścicielem nieruchomości położonej w N., stanowiącej działkę ewid. nr (...), objętą kw nr (...). Na działce ewid. nr (...) z południowego - zachodu na północny - wschód w kierunku betonowego mostu na potoku (...) usytuowany jest wyżwirowany szlak drożny o zmiennej szerokości zaznaczony kolorem żółtym na mapie z projektem podziału nieruchomości sporządzonym przez mgr inż. B. H.

z dnia 12.10.2015 r. do sprawy o sygn. akt I Ns 716/13. Szlak ten prowadzi od drogi gminnej do nieruchomości będących własnością pozwanych A. C., F. C., R. K., A. Ż., S. Ż., J. Ż., M. D., A. B., M. M. (1) i J. S. tj. do działki ewid. (...) objętej Kw nr (...), działki ewid. (...) objętej Kw nr (...), działki ewid. (...) objętej Kw nr (...), (...), (...), (...) objętych Kw nr (...), działki ewid. (...), (...), (...) objętej Kw nr (...), działki ewid. (...) obj. (...) nr (...) z dnia 20 marca 1982 r. Przedmiotowym szlakiem drożnym pozwani od wielu lat dojeżdżają do swoich zabudowań, przy czym nie mają innej możliwości dojazdu, gdyż szlak drożny przebiegający po działce powoda prowadzi bezpośrednio do betonowego mostu na potoku B.. W taki też sposób, po posesji powoda, pozwani dojeżdżają do swoich nieruchomości od wielu lat. Pomiędzy powodem a pozwanymi panuje od kilku lat konflikt sąsiedzki dotyczący korzystania przez pozwanych ze spornej drogi.

W dniu 6 grudnia 2016 r. A. Ż., J. S., M. M. (1), M. D., S. K., A. C., R. K. wystąpili z wnioskiem do tut. Sądu o ustanowienie służebności przechodu, przejazdu i przegonu na rzecz kaźdoczesnego właściciela nieruchomości położonych w N. B. stanowiących: dz. ewid. (...) obj. Kw nr (...), dz. ewid. (...) obj. Kw nr (...), dz. ewid. (...) Kw nr (...), dz. ewid. (...), (...), (...), (...). Kw nr (...), dz. ewid. (...), (...), (...). Kw nr (...), dz. ewid. (...) obj. (...) nr (...) z dnia 20.03.1982 r. szlakiem o zmiennej szerokości zaznaczonym kolorem żółtym na mapie z projektem podziału nieruchomości sporządzonym przez mgr inż. B. H. z dnia 12.10.2015 r. do sprawy o sygn. akt I Ns 716/13 po nieruchomości oznaczonej jako działka ewid. nr (...). Kw nr (...). We wniosku tym zawarli żądanie zabezpieczenia ich roszczenia poprzez unormowanie obowiązków właściciela działki ewid. nr (...) poprzez zakazanie wszelkich czynności i jakichkolwiek prac na części w/w działki uniemożliwiających wnioskodawcom przechód, przejazd, przegon, jak i wjazd wszelkich służb ratunkowych odśnieżających, wywożących nieczystości stałe i śmieci. Postanowieniem z dnia 8 lutego 2017 r. sygn. akt I Ns 958/16 Sąd zabezpieczył roszczenie pozwanych (wnioskodawców) tj. A. Ż., J. S., M. M. (1), M. D., S. K., A. C. oraz R. K. na czas trwania postępowania poprzez zakazanie R. T. wykonywania jakichkolwiek prac na części działki ewid. nr (...). Kw nr (...) w części stanowiącej szlak o zmiennej szerokości zaznaczony kolorem żółtym na mapie z projektem podziału nieruchomości sporządzonym przez mgr inż. B. H. z dnia 12.10.2015 r. do sprawy o sygn. akt I Ns 716/13 oraz czynienia wnioskodawcom oraz osobom ich prawa reprezentującym jakichkolwiek przeszkód w korzystaniu z opisanego szlaku drożnego, w tym przeszkód uniemożliwiających dojazd służb ratunkowych, odśnieżających, wywożących nieczystości i śmieci.

Uwzględniając żądanie Sąd I Instancji powołał się na przepis art. 222 § 2 k.c. wskazując, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie wobec pozwanej A. B.. Sąd wyjaśnił, że działka ewid. nr (...), objęta kw nr (...) tut Sądu stanowi własność powoda R. T.. Pozwani są właścicielami nieruchomości, które znajdują się za przedmiotową działką, a do których prowadzi droga obejmująca przedmiot sporu. Szlakiem tym pozwani od wielu lat dojeżdżają do swoich zabudowań, nie mając innej możliwości dojazdu do swoich posesji, gdyż szlak drożny przebiegający po działce powoda prowadzi bezpośrednio do betonowego mostu na potoku (...). Pozwani naruszają własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, gdyż przechodzą i przejeżdżają po jego działce, jednak za wyjątkiem pozwanej A. B., posiadają oni skuteczne względem właściciela uprawnienie do postępowania w taki właśnie sposób, a uprawnienie to wynika z postanowienia o zabezpieczeniu udzielonego w sprawie I Ns 958/16.

Dlatego powództwo zostało uwzględnione w stosunku do A. B., a oddalone w stosunku do pozostałych pozwanych. Z uwagi na cofnięcie powództwa przez powoda wobec pozwanego S. Ż., na podstawie art. 355 k.p.c. postępowanie wobec tego pozwanego należało umorzyć. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, tj. po myśli art. 98 § 2 kpc, zasądzając od pozwanej A. B. na rzecz powoda kwotę 1.150 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Na koszty te złożyły się opłata od pozwu w wysokości 250 zł, oraz koszty zastępstwa prawnego strony, która nie jest adwokatem lub radcą prawnym w wysokości 900 zł. Jednocześnie na podstawie art. 98 k.p.c. i § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. zasądzono od powoda R. T. na rzecz A. Ż. kwotę 900 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Apelację od wyroku wniósł powód R. T., zaskarżając przedmiotowy wyrok w części tj. w pkt. II i V. Powód wniósł o zmianę wyroku poprzez zakazanie pozwanym A. C., F. C., R. K. A. Ż., S. Ż., J. Ż., M., D., M. M. (1) i J. S. przechodzenia i przejeżdżania po położonej

w N. B. działce ewid. nr (...), uwidocznionej w księdze wieczystej nr (...) tut Sądu a nadto o zasądzenie od pozwanych solidarnie na jego rzecz kosztów postępowania za obie instancje. W apelacji zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez uznanie, że pozwanym A. C., F. C., R. K., A. Ż., S. Ż., J. Ż., M., D., M. M. (1) i J. S. przysługuje skuteczne względem powoda prawo do przechodzenia i przejeżdżania po jego działce a wynikające z postanowienia Sądu Rejonowego w Zakopanem z dnia 8 lutego 2017 r. sygn. akt I Ns 958/16. Nadto zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 222 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niezastosowanie w sytuacji, gdy pozwanym A. C., F. C., R. K. A. Ż., S. Ż., J. Ż., M., D., M. M. (1) i J. S. nie przysługuje skuteczne względem powoda prawo do przechodzenia i przejeżdżania po spornej działce.

W uzasadnieniu wskazał, że w toku postępowania powód udowodnił, że istotnie jest właścicielem przedmiotowej działki, a pozwani korzystają z niej we wskazanym przez niego zakresie. Postanowieniem z dnia 8 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Zakopanem zabezpieczył roszczenie pozwanych w sprawie I Ns 958/16 (tam wnioskodawców) tj. A. Ż., J. S., M. M. (1), M. D., S. K., A. C. oraz R. K. na czas trwania postępowania poprzez zakazanie R. T. wykonywania jakichkolwiek prac na części działki ewid. nr (...). Kw nr (...) w części stanowiącej szlak o zmiennej szerokości zaznaczony kolorem żółtym na mapie z projektem podziału nieruchomości sporządzonym przez mgr inż. B. H. z dnia 12.10.2015 r. do sprawy o sygn. akt I Ns 716/13 oraz czynienia wnioskodawcom oraz osobom ich prawa reprezentującym jakichkolwiek przeszkód w korzystaniu z opisanego szlaku drożnego, w tym przeszkód uniemożliwiających dojazd służb ratunkowych, odśnieżających, wywożących nieczystości śmieci. Zdaniem skarżącego, z treści w/w postanowienia nie można wywieść uprawnienia do korzystania przez pozwanych z działki powoda w zakresie wskazanym w pozwie, bowiem nie upoważnia ono pozwanych do korzystania z działki powoda a jedynie zakazuje powodowi wykonywania na tej działce określonych czynności. Zdaniem apelującego, Sąd I instancji orzekający w niniejszej sprawie nie był uprawniony do dokonania wykładni przepisu art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż na tej podstawie ten Sąd nie orzekał.

Ponadto apelujący zarzucił, że Sąd I Instancji orzekając o kosztach postępowania nie uwzględnił szczególnej sytuacji jaka wystąpiła w niniejszej sprawie a jaka na zasadzie art. 102 k.p.c. dawała podstawę do nieobciążania powoda kosztami postępowania. Ta szczególna sytuacja wynikała z tego, że postanowienie o udzielenie zabezpieczenia w sprawie pod sygn. I Ns 958/16, z którego pozwani wywodzą uprawnienie do przechodzenia i przejeżdżania po działce powoda, wydane zostało w dniu 8 lutego 2017 r. , a w tej sprawie ujawnione zostało dopiero na rozprawie w dniu 6 marca 2017 r. W chwili więc wnoszenia pozwu (21 listopada 2016r.) czy zawiśnięcia sporu w niniejszej sprawie, postanowienie to nie istniało w obrocie prawnym. Pozwani wnioski o ustanowienie drogi koniecznej w sprawie sygn. akt I Ns 958/16 złożyli w Sądzie później bo 6 grudnia 2016 r. Słusznie zatem powód domagał się udzielenia mu ochrony.

Pozwany A. Ż. w odpowiedzi na apelację powoda wniósł o oddalenie tej apelacji w całości i zasądzenie od powoda kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że wyrzeczenie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia jest właściwe, bo zakazuje właścicielowi działki ewid. nr (...) czynienia czynności przeszkód przy wykonywaniu przez pozwanych posiadania części działki w zakresie przejeżdżania i przechodzenia. Pozwani nie zaczęli korzystać z przejazdu tuż przed wniesieniem pozwu, czynili to od wielu lat wcześniej ich poprzednicy prawni i oni sami. Pozwani od lat posiadali

prawo przejazdu i czynili to bez przeszkód, a obecnie postanowili ten stan uregulować prawnie i w tym celu wystąpili z wnioskiem o ustanowienie służebności drogi koniecznej.

Podczas rozprawy apelacyjnej pełnomocnik powoda ograniczył żądanie w ten sposób, że wniósł o zakazanie pozwanym korzystania z własności powoda jak w pozwie, z tym że zakaz ten miałby wejść w życie w rok od uprawomocnienia się wyroku w sprawie.

Obecni na rozprawie pozwani nie sprzeciwili się ograniczeniu żądania w tym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się zasadna, przy czym kwestia tego czy postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia wydane w sprawie I Ns 958/16 z dnia 8 lutego 2017 r. stwarza uprawnienie dla pozwanych do korzystania z nieruchomości powoda, stała się bezprzedmiotowa, gdyż w dniu 20 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy postanowieniem w sprawie III Cz 250/17 zmienił postanowienie z 8 lutego 2017 r., sygn. akt I Ns 958/16 w ten sposób, że wniosek o udzielenie zabezpieczenia oddalił.

Tym samym rozważania zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stały się nieaktualne i na dzień zamknięcia rozprawy w postępowaniu odwoławczym, pozwani faktycznie nie dysponowali żadnym uprawnieniem do korzystania z nieruchomości powoda.

Konsekwencją tego stanu rzeczy była konieczność zmiany zaskarżonego wyroku – na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. - poprzez uwzględnienie powództwa w stosunku do pozwanych A. C., F. C., R. K., A. Ż., J. Ż., M. D., M. M. (1) i J. S.. W tym zakresie, Sąd Okręgowy, stwierdzając, iż nie zachodzą uchybienia, które ma obowiązek brać pod uwagę z urzędu (art. 378 § 1 k.p.c.) a które skutkują nieważnością postępowania, uznaje, że skoro pozwani nie posiadają uprawnienia do korzystania z nieruchomości powoda, to powód może domagać się na podstawie art. 222 § 2 k.c. zakazania pozwanym korzystania z jego nieruchomości w zakresie objętym żądaniem pozwu.

Zmiana zaskarżonego wyroku w pkt. II poprzez uwzględnienie powództwa, pociąga za sobą konieczność zmiany wyroku również w pkt. V, w zakresie orzeczenia o kosztach procesu. Powód bowiem z przegrывającego staje się wygrywającym proces, zgodnie zatem z art. 98 k.p.c. to jemu należy się zwrot kosztów. Koszty te Sąd Okręgowy ustala na kwotę 250 zł, na które składa się opłata od pozwu, przy czym koszty te pozwani ponoszą solidarnie, w tym z A. B., co do której obowiązek poniesienia kosztów orzekł już Sąd Rejonowy w pkt. IV wyroku. Brak było podstaw do uwzględnienia pozostałych kosztów, tj. kosztów w wysokości 900 zł jako wynagrodzenia pełnomocnika, albowiem reprezentujący powoda pełnomocnik nie jest adwokatem ani radcą prawnym – nie przysługuje mu zatem zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Ponieważ powód w apelacji ograniczył żądanie poprzez odroczenie obowiązku pozwanych na okres jednego roku, dlatego też w pozostałym zakresie należało orzec o umorzeniu postępowania na zasadzie art. 355 § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zaliczając do nich koszt opłaty od apelacji oraz koszt dojazdu powoda i jego pełnomocnika na rozprawę apelacyjną.

(...)